

Што вы разумеете пра вайну? Кранальны аповед маладога рэжысёра

5

Чаму дзіця кідае музычную школу? Шчыра — пра ўпадабане і набалелае

6

Сучасныя палотны на бабулін лад. Як тэкстыльныя тэхнікі трапілі ў мэйнстрым

12

штотыднёвая грамадска-палітычная газета

выдаецца з кастрычніка 1991 года

№ 26 (1622)

7 ліпеня 2023 г.

КУЛЬТУРА

▶ ШАС для моладзі

Стварыць платформу для супрацоўніцтва моладзі і правесці фестываль культур ШАС ініцыяваў Аляксандр Лукашэнка: 4 ліпеня Прэзідэнт Беларусі ўдзельнічаў у пасаджэнні Савета кіраўнікоў дзяржаў Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва.

“Для больш блізкага знаёмства з разнастайнасцю культур нашай арганізацыі прапануем разгледзець магчымасць рэалізацыі маштабнага сумеснага праекта — фестывалю культур ШАС, зрабіўшы яго традыцыйным”, — сказаў Прэзідэнт.

Таксама беларускі Лідар звярнуў увагу на ўзмацненне работы з падрастаючым пакаленнем: “Шмат што з таго, што мы цяпер абмяркоўваем, будучы рэалізуюць сённяшнія студэнты. Трэба падумаць над стварэннем платформы «ШАС для моладзі»”.

▶ Гульні краін СНД

Менш за месяц засталася да старту яркага свята: II Гульні краін СНД разгорнуцца з 4 па 14 жніўня ў 11 гарадах Беларусі. Канцэпцыя маштабнай падзеі прадугледжвае правядзенне мерапрыемстваў ва ўсіх абласцях краіны, што дазволіць прадэманстраваць турыстычны патэнцыял Беларусі. Спартыўныя праграмы пройдучы па 20 відах спорту. Чакаецца ўдзел больш чым 6000 чалавек, у тым ліку каля 4000 спартсменаў, 900 трэнераў, 800 суддзяў. Талісманам свята стане Рысік, чья выява ўпрыгожыць сувенірную прадукцыю спартыўнага свята. Урачыстыя цырымоні адкрыцця і закрыцця гульні адбудуцца 5 і 13 жніўня ў “Мінск-Арэне”.

▶ Губернатарскі сад

Цыкл канцэртаў выхаднага дня працягваецца! Кожную суботу з 3 чэрвеня па 9 верасня ў Аляксандраўскім скверы каля Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Янкі Купалы праходзяць выступленні лепшых творчых калектываў і выканаўцаў. “Песняры”, “Харошкі”, “Свята... У” “Губернатарскі сад” — спрас майстры мастацтваў Беларусі. Старт праекту даў Нацыянальны акадэмічны народны хор Рэспублікі Беларусь імя Г. І. Цітовіча: жыхары і госці сталіцы наталіяліся цудоўнымі галасамі легендарнага хору бясплатна — уваход вольны. Хто парадуе мінчан у гэтыя выхадныя і што яшчэ змяшчае праграма канцэртаў? Падрабязнасці — на сайце kultura.by.

Канцэрт “Славiм iмя тваё — Беларусi” на пляцоўцы каля Палаца спорту ў Мiнску

Памяць і нацыянальная годнасць

Наша краіна адсвяткавала Дзень Незалежнасці. Як адзначыць у сваім віншаванні Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка, гэтае свята — даніна пакаленням беларусаў, якія на працягу стагоддзяў адстойвалі права жыць на роднай зямлі і самастойна вызначаць уласны лёс. Яно захоўвае памяць пра подзвіг беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны, дэманструе гістарычную спеласць, нацыяналь-

ную годнасць і цвёрдую волю нашчадкаў народа-пераможцы ўмацоўваць сваю дзяржаўнасць. У знак пашаны і адданасці гераічным продкам жыхары рэспублікі ўсклалі кветкі да Вечнага агню і казарм Брэсцкай крэпасці, да капліцы на Буйніцкім полі, да Кургана Славы і соцень манументаў у розных кутках Радзімы. А ўвечары па традыцыі беларусы па ўсёй краіне заспявалі гімн разам.

Запрашаем у Александрыю ▶

Вікторыя Ратабальска, Іван Січкін, Віктар Духевіч, Аляксандр Градзюшка

У інфармацыйным супрацьборстве

Вядучыя медыяэксперты Беларусі прасяць актуальнае напраўленне кіруючым і спецыялістам устаноў культуры.

УАНЛАЙН-ФАРМАЦЕ

Нараду па надзённых пытаннях узакладнення інфармацыйнай дзейнасці правёў першы намеснік міністра культуры Валерый Грамада. Мерапрыемства прышло ў Пра-екце развіцця выдзяленчай устаноў «Культуры і мастацтва» Уанлайн-фармаце.

ЗАДАЧЫ СФЭРЫ

Ва ўступным слове першы намеснік міністра культуры Валерый Грамада адзначыў, што пытанні якаснага кантролю кіраўнітва галіны. У канцы мінулага года атрымалася адарваць і прадуцтвы дзяюч на гэтаму тэму, дзякуючы чаму ўжо ёсць гэтыя вынікі.

У сувязі з гэтым, па словах першага намесніка міністра, сёння інфармацыйнае проціборства адзінае асабліва важна для галіны. Галоўная задача — праз срэды масавай інфармацыі аб'ектыўна адлюстроўваць становішча спраў у сферы культуры.

ІНФАРМАЦЫЙНАЯ БЯСПЕКА

Начальнік аддзела міжнароднага супрацоўніцтва і ўзаемадзеяння са СМІ Міністраства культуры Вікторыя Ратабальска тлумачыла аб асноўных напрамках дзяржаўнай палітыкі ў галіне інфармацыйнай бяспекі. У прыватнасці, было падкрэслена, што сёння 2/3 жыхароў Зямлі з'яўляюцца карыстацкамі інтэрнэту, а інфармацыйнае супрацьборства паводле гарачым вайнам. Сучасная інфармацыйная тэхналогія выйшла на такі высокі ўзровень, што нават экспертам складана арыентавацца ў патоках фактаў.

ТРЭНДЫ І СТРАТЭГІЯ

Намеснік дырэктара — галоўнага рэдактара БД «Беларусь сегодня» Іван Січкін расказаў аб асноўных тэндэнцыях савяцкага сетак і месенджараў, а таксама аб перспектывах стратэгіі дыскарымінацыі. Былі прыведзены адрэзкі праймаючых аўдыа і відеа з тэлеканалаў «Мастацтва», якое ўжо 40 гадоў карпульна выдэ летальна развіцця беларускай культуры.

Па словах эксперта, кожная арганізацыя мусіць мець стратэгію працы ў сацыяльных сетках. Гэта дапаможа ўраўнаважыць, акрамя іншага, рэальныя мэты і задчы. Іван Січкін таксама даў шэраг практычных парадаў па прамоўленні кантэнту ў Instagram і YouTube.

ДОБРЫ ДЗЕННЫ ВАМ — TELEGRAM

Дыктат кафедры пераважна дзюку і юб-журналісты БДУ Аляксандр Градзюшка ў выступленні зрабіў акцэнт на спецыфіцы працы з месенджарам Telegram. На думку аднаго з вядучых тэндэнц 2023 года — выкарыстанне магчымасці ўнікальнага інтэракту для стварэння ўнікальнага кантэнту. Эксперт рэкамендаваў апрабавашь SFTT-тэлеграм, пра гэта адзначыўшы, што навука найбольш развіцця па прамоўленні Telegram-суспольніцы і статыстыка паказвае — у асям людзей, у прыватнасці ў аўдыа каналу «Амніны Тэлеграм» і «Хрыстына, навука ішлі».

КУЛЬТУРА І МАСТАЦТВА

Перафармулюючы класік жыцця ў культуры і быць свабодным ад «Культуры» неамагчыма. Такіх бы дзейных выступленняў Віктар Духевіч — дырэктар РВУ «Культуры і мастацтва». Адысласіцы расказваў пра перспектывы інфармацыйнага ўзаемадзеяння з рэальным і інфармацыйнай патрыятычнай устаноў культуры.

Віктар Іванавіч падкрэсліў, што класічныя вядомыя паэты і часопісы зрабілі ўсё магчымае, каб забяспечыць прапраўніковую сферу найбольш актуальнай і якаснай інфармацыяй. У тым жа — праз сучасныя любімыя тэхналогіі, Аляксандр Градзюшка.

Але адзінае палітычна асобнае кіравніцтва, якое перааказвае распадываючы велічавана дзюку. Так, амаль у 22 рэаінах крыніцы не маюць з'яўлення пра існаванне палітычна «Мастацтва», якое ўжо 40 гадоў карпульна выдэ летальна развіцця беларускай культуры.

Але адзінае палітычна асобнае кіравніцтва, якое перааказвае распадываючы велічавана дзюку. Так, амаль у 22 рэаінах крыніцы не маюць з'яўлення пра існаванне палітычна «Мастацтва», якое ўжо 40 гадоў карпульна выдэ летальна развіцця беларускай культуры.

Але адзінае палітычна асобнае кіравніцтва, якое перааказвае распадываючы велічавана дзюку. Так, амаль у 22 рэаінах крыніцы не маюць з'яўлення пра існаванне палітычна «Мастацтва», якое ўжо 40 гадоў карпульна выдэ летальна развіцця беларускай культуры.

Але адзінае палітычна асобнае кіравніцтва, якое перааказвае распадываючы велічавана дзюку. Так, амаль у 22 рэаінах крыніцы не маюць з'яўлення пра існаванне палітычна «Мастацтва», якое ўжо 40 гадоў карпульна выдэ летальна развіцця беларускай культуры.

Віктар ТАРАШЫЧ

Фота Уладзіміра ШТАЛАКА

Зваротная сувязь

Мінская абласная бібліятэка імя А. С. Пушкіна

Добры дзень! Культурныя людзі Міншчыны дзякуюць за змястоўны выступ! Чакнем прэзентацыі! 15.11

БДЖК

Дзякуй велькі за каштоўную інфармацыю. Калі магчыма, дашліце прэзентацыю на зл. адрас. 16.02

Дошыцкі гарадскі Цэнтр культуры

Дзякуй за магчымасць ведаць новае. У будучыні хацелася б, каб такія сустрачкі праходзілі ў першы палове дня — згодна са спецыфікай працы ў сферы культуры. 16.40

Маладзёжны тэатр эстрады

Дзякуй за цікавую размову! Чакем карэспандэнту «Культуры і мастацтва» ў Маладзёжным тэатры эстрады! 16.13

Белдзяржфільмархив

Велькі дзякуй за карысную інфармацыю і цікавыя спікеру! 16.16

Упраўленне культуры Магілёўскага аблвыканкома

Дзякуй велькі за арганізацыю сённяшняга мерапрыемства! Практычна такіх сустрачкі выдатны! 16.16

— Валерыя, наколькі вам блізка тэма гэтай музычнай прыватнасці? «Барані мяне, любя» расказвае пра Валоду Айчыну, а вы ведаеце пра яе хіба на творчых мастацтвах.

— І па апошніх дзядулі! Ён быў ветэранам, дажыў да 94 гадоў. Пра ваіну гаварыць не любіў, але менавіта ўсё роўна застаўся ў мяне ў памяці. Азілі з момантаў я нават выкарыстоўваў у спектаклі. Дзядуля ўзлеўнічаў у вывадленні Беларусі, дайшоў да Польшчы, але быў някляка паранены і за некалькі месяцаў да канца ваіны вярнуўся дамоў, у ўсё непадалек ад Асіповічы. Мы ў гэтым горадзе жылі, я вельмі часта сніваўся да дзядулі. У яго на адным з ложкаў заўсёды ляжаў кніжык з ордэнамі і медалямі, і я любіў дакранацца да тэкстнага, да ўзнагарод: міндала, галазла, быццам праз гэта лепш атчуваваў і дзядулю, і яго лёс.

Незабыўны ўспаміны. Я тады была падаеткай і шпёр школьнай, што маля пыталі пра мінулае. А ўжо ў дарослым гады, пасля смерці дзядулі, вярнуўся ў ваеннамак, знайшла ваісковую картку з усімі звесткамі, чым і калі дзядуля ўзнагароджаны. Да і з самым спекальным маю гісторыю. Яшчэ ў маім студэнцтве ў Мінск на гастрыі прыехаджа Сьвяралоўскі тэатр музыкамі — і якрыя прывіталі гэты можа. І я ўзяў не маля, што калісьці само яго пастаўлю. Таму, калі матрыяля трапіў да мяне, вельмі ўзрадаваўся.

— Але ж, публіка, у вас не было рашэйшага вопыту ўвасцвянення менавіта патрыятычных спектакляў — вы рабілі шмат дзіцячых спектакляў, а таксама наставалі пра каханне, нават пра мучаньня?

— І цалы шэраг штогадовых канцэртных праграм да Дня Перамогі. Я вельмі любіў ваінную песню, імкнуўся павялічыць іх месаніжыванне. У маладзёстве прачытала ўсё, што было пра Валоду Айчыну ў нашай дзіцячай бібліятэцы. Тую ж «Малодую гвардыю» Фаддеева засьпеваў ажно ў трэцім класе. Так склалася, што і шлоб узла з ваенным: што ні кажаце, Асіповічы — ваісковы гарадок. Сяргей — староша афіцэр, і для гэтага спектакля ён выступае амаль што кансулянтам: дапамагае мне, што гэты падказвае. Увогуле, сёння ёсць багата рэаінаў тэатраў, палітоў, пастановак на тэму ваіны. У новай музычнай прыватнасці мяне прыцягвае яшчэ і тое, што скойж не пачынаць, а ствараць расійскіх пісьменнікаў і крытыкам Канстанцінам Рубінскім і кампазітарам Аляксандрам Пантыкіным — непазрэтам да колішняй екадырыбургскай праэры.

— Але ж, публіка, у вас не было рашэйшага вопыту ўвасцвянення менавіта патрыятычных спектакляў — вы рабілі шмат дзіцячых спектакляў, а таксама наставалі пра каханне, нават пра мучаньня?

— І цалы шэраг штогадовых канцэртных праграм да Дня Перамогі. Я вельмі любіў ваінную песню, імкнуўся павялічыць іх месаніжыванне. У маладзёстве прачытала ўсё, што было пра Валоду Айчыну ў нашай дзіцячай бібліятэцы. Тую ж «Малодую гвардыю» Фаддеева засьпеваў ажно ў трэцім класе. Так склалася, што і шлоб узла з ваенным: што ні кажаце, Асіповічы — ваісковы гарадок. Сяргей — староша афіцэр, і для гэтага спектакля ён выступае амаль што кансулянтам: дапамагае мне, што гэты падказвае. Увогуле, сёння ёсць багата рэаінаў тэатраў, палітоў, пастановак на тэму ваіны. У новай музычнай прыватнасці мяне прыцягвае яшчэ і тое, што скойж не пачынаць, а ствараць расійскіх пісьменнікаў і крытыкам Канстанцінам Рубінскім і кампазітарам Аляксандрам Пантыкіным — непазрэтам да колішняй екадырыбургскай праэры.

— Але ж, публіка, у вас не было рашэйшага вопыту ўвасцвянення менавіта патрыятычных спектакляў — вы рабілі шмат дзіцячых спектакляў, а таксама наставалі пра каханне, нават пра мучаньня?

Ваенныя тэмы Валерыі

Да Дня Незалежнасці і вывалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў Дзяржаўны акадэмічны музычны тэатр падарыў праывець «Барані мяне, любя», прэм'ера якой адбылася 5 ліпеня. Наша размова — з маладым рэжысёрам-пастануючыкам патрыятычнага спектакля Валерыём Чыгелёвым.

Але «прадумана» гісторыя мае шмат жывых аналагаў, і што смаче цікавае, яны непазрэтам з'яўляюцца з Беларуссю. У спектаклі распадавацца пра жанчыну, што праводзіла на фронт чыварыча сыноў. А мя ведаю пра інашу Настасю Курчарынаву з Жодзіна, якой усталяваны помнік маці гвазды на пяціраў смяю, што сыходзілі на ваіну.

— Шапераным аргантам іхка пераўвасцяжэння ў людзей, што спавілі стовкі гора?

— У мяне самой быў падобны досвед. Яшчэ школьнай дзядулічында ў народным тэатры «Надзея». Сярод іншых спектакляў стаялі «Ажыўці тут шчы» — і я іграла Жолю Камылькову. А калі вучылася ў нашай Акадэміі мастацтваў, дык на чывартам годзе ў якасці курсавой рабіла можа «Нора-Ост» — другую яго дэю, пра ваіну. Менавіта пасля гэтай працы Міхал Кавальчык, які быў маім педагогам, пакаліў да себе ў Музычны тэатр. У тым спектаклі склалася ўсё і тое, што я больш любіў менавіта можа, а не аперэту, і захопленасць матрыяляам, і вольнае жаданне ўвасобіць твор ак маю лепш. Мы дзювалі-начывалі ў акадэміі. Самы шчы сніжнічыя строі, чыварвалі над дэкарацыямі. А яшчэ з усімі праўдзі і няпраўдзімі прабралася на «Беларусьфільм» і выпрастала там — дзіцячыя выключэння — касцюмы лётчыкаў, каб пры зразумелай мастацкай умоўнасці што гэты гадзіла як у жыцці. На той час у акадэміі шчы рамоні, нармальнай сіцыны не было, мы займаліся ў прастаемянам памішчыні на Парыжанскім праспекце і публіку на тым паказе не запрашалі. Шкалі! Справа же не ў тым, каб паказвацца, што што

— Да многіх дзіцячых спектакляў, тэматычных канцэртаў вы самі распадаўце афіцэра. А яшчэ канчатковы мастацтва і аспіранту, з'яўляецеся вядомым на акадэміі мастацтва і калі самі гадзі кіруючы тэатральнай студыяй «Маска» пры арг-аказатры Наталлі Ракавіч. Як усё наспявае?

— Менавіта шчы патрыятычны і блыскі, і выключэння. Цяпер я таксама адуваю патрыятыку і на працы, і дома. А з дзясцімі шчы! Зноў дапамагае маё ўласнае маладзёства. Бо чыю я толькі не рабіла! На вядомаму музычнаму школу, іграла на скрыпцы (нават помылі наступна ў каледзе ў клас на гэтым інструменце, ды добра, што не прайшла). Узлеўнічыла ва ўсім гуртку і студыях і танцавала, і ў аматырскім тэатры адык пры бібліятэцы займаўся. Дарчы, у нас там былі не толькі пальчыткавыя аяккі, але і трасячыны. У творчай працы заўжды важна, каб і сама атмасфера заставалася творчай, каб панавала суладзе. У мяне гэта ёсць — вось і ўвесь секрэт.

Надзея БУНДЫВІЧ
Фота Уладзіміра ШТАЛАКА і з архіва Герані

Сцэна са спектакля

Каб трымалі строй цымбалы

Чаму дзіця кідае музычную школу? Як заахваць навучэнцаў? Дзе прашаць цынары матрыяў? Аказы на падтані — у Ігароў з Таццянай Краснабавай, якая ўжо 20 гадоў працуе педагогам у мінскай музычнай школе мастацтваў № 10 імя Я. Глебава, я надзяна выдала трэці зборнік цымбальнай музыкі для дзяцей і юнацтва.

Таццяна Краснабава

Таццяна Аляксандраўна з'яўляецца членам Беларускага саюза музычных выкладчыц і Асацыяцыі беларускіх цымбальнікаў, канцэртнага. Пра складанне нотных зборнікаў распавядае, пачынаючы з гадоўнага.

— Хіба можна граць музыку і не любіць яе? Дзеці з заахваленнем развучваюць тое, што ім падабаецца. Спачатку новаму п'есу ўспрымае на слых. Калі твор не чытаецца, шукаю іншы. Часта не падабаецца не сама мелодыя, а складанасць усе прывады напісаны на кнопцы і атрымаць вынік. Але так не бывае ні ў музыцы, ні ў спорце — гэта штодзённая імагінатывная імагінатывная трэнерка, а настольнік і ўменне прывады выходзіць з іграмі часу. Да таго ж старажытныя вядзючы ў прынцыпе падрыхтоўкі нумараў канцэртных выступленняў, каб былі прыкметны рост навучэнца.

Што таццяна зборнік, гэта абыдло натуральна: за галы праны назапісана вытукую колькасць перакладанай фарціпінных, вакальных і кларнетных твораў. Да іх дадала ўласныя канцэртныя п'есы для дзяцей. З рэпертуарам дэбютант сутракаюць усе педагогі-цымбальнікі. Асабліва не халіце яшчэ. Іх я раблю адрасла. Міркую, прывады пацук. "Мама, я спеціяльна на дзеце напісала зямлі!" Гэта ж і ёсць індывідуальны пахолоў! Старажытныя мелодыя з "Тубы чынары канцэртнага вучня, каб рывіраць тэхнікі суправалкаса прыгожай мелодыяй, і злешча, у мяне гэта атрымаецца. Наогул, рабыць для дзяцей перагожую музыку — значэнства.

"Галоўнае не якому прадмету вучылі, а хто і як гэта рабіў. Важны сам педагог."

— Але ж беларускія кампазітары пішуць для цымбалы? — Так, і гэта выдатна! Яны прывадыны, кіруюцца іграй, якую ўвабавляюць у гука. Аднам дзяцей трыба тэхнічна дарапсць да

90%

зёў у музычных школах падарэцца на наступленне ў класы фарціп'яна і гітары. Бацькі маюць павярхоўнае ўзруленне пра цымбалы.

— Як вы ставіцеся да папулярнай музыкі, мелодыі з камп'ютарных гукаў, квінціфізма? — Часам даводзіцца кен на кампраміс — у якасці выкладчыцы, калі дзіця катэгарычна адмаўляецца граць, умоўнага Мюцарта і хоча развучыць мелодыю з "Тубы чынары". Я супраць прывітанасці. Мая задача — развучыць інтэлект і душу. Я прывадыны інструмент, класіка, а кампазітары, павярце, заўсёды ўмелі жартаваць!

— З якімі яшчэ праблемамі сутракаеце настаўнік на класе цымбалы? — Галоўная — набор дзяцей. Калі пацікавіцца ў любові музычнай школе, на якіх інструментах пацэцца больш за ўсё зёў, то ў 90% выпадкаў гэта будзе фарціп'яна, гітара. На жаль, бацькі маюць павярхоўнае ўзруленне пра цымбалы, часта памылковае, як пра інструмент для сельскіх свят. Між тым цымбалы гукаць на ўрачыстас-

ных, дыпламатычных сустрачках, гэта адзіны сімвалаў і культурынае багачце Беларусі, браня крэіны, але недастаткова раскрытыя. Да нас у асноўным трапляюць дзеці, якія не вытрымалі конкурсу на фарціп'яна. Засмучаючы бацькам тлумачым: адначасова можна асвоіць абодва. А з малодшым працягу я. Надаўна мы аб'яўлявалі да гурты і адзінавіблі аркестр. Лець знашлі 18 цымбальнікаў для грандыёзнага філарманічнага выступлення, але свята атрымаўся і для нас, і для дзяцей, і для бацькоў. На жаль, з'ойным калектывам кулчаскі пасваць складала. Але ў апошнім гады заслужылі давер асабліва-саб'орнаітывы, і мы ўжо маем Гран-пры і Міжнароднага конкурсу музыкі і мастацтваў Heart of Asia (Пекін, Кітай, 2023). Я ганарыся тым, што ансамбль маіх малодшых выхаванцаў некалькі разоў зааўважыў першыя месцы і Гран-пры міжнароднага форуму. Таксама ў мом каласе вучанца дэдураў у сольным нумарынах.

— Чым яшчэ прывабліваеце дзяцей? — Я вельмі люблю сваю працу. Вучні бачаць мяне не толькі ў ролі настаўніка, але і ў якасці артыста, нават канкурэнта. У мя ўдзельнічала ў творчым саб'орніцтве прывадыны музыкантаў у Японіі: было 84 зяўкі — мы ўзялі бронзу! Яна даражыцца за золата. Бацькі з вучнямі гаварылі прамаў трансляцыю і хваляваліся за мяне. Прывадыне мець такую пацэрку.

Мы граем барока, класіку, сучаснае заўсёды заахвалююцца, таму што гукі народных інструментаў прывадыны ў самае сэрца, абырць за душу. Атрымаюцца на сваю пацэрку, разуменьне, што галоўнае не якому прадмету вучылі, а хто і як гэта рабіў. Важны сам педагог. Увогуле, ва ўсіх сферах жыцця асноўным з'яўляецца фактар асобы: калі людзям падабаецца з вамі ўзаемадзейнічаць, яны да нас цягнуцца.

— Якія пласы і мінусы музычнай адукацыі ў Беларусі вы бачыце? — Наша класічная музычная адукацыя знаходзіцца на голым узроўні дзікумога прывадыны педагогам і даступнасці пацэрку ў музычнай школе, каледжы, ВНУ. Усюды прывадыны на майстэрства валодання інструментам, але... Не навучаюць, як прывадыны свае ўмунні, як прывадыны сабе, як быць для сабе ж канцэртным менеджарам. Трыба наладзіць узагаў і рабоне ў нотным рэдактары Finale, гэты навук павінен быць у кожнага з музыкантаў.

— А што параніе малым артыстам? — Валіце вядзюраў уласных выступленняў, заапісываце гатовыя праграмы на CD, аўтарскія перакладанні не лантаюнавіце алоўкам, а набіраеце ў нотным рэдактары і выпускаеце на паперы, выкладчыце ролкі на YouTube-каналы. Старажытныя сабой сайт, дзе будзе інфармацыя пра вас, вашу творчасць, форма зваротнай сувязі. Усе гэтыя інструменты інтэр прывадыны. Паматэце працую, у якой шапан нападасе зааўкі сказаў рыхтаваць равы для даажджу? "Але ж даажджу няма!" — "Рабіце равы, і даажджу прывадыне". Не варта марнаць, варта мець намер. Даажджу намер фарміруе патрэбны пацэц нашага жыцця. У мяне гэта працуе.

— Дзякуй, Таццяна Аляксандраўна, за канцэртныя парады. Няхай нашы цымбалы заўсёды трымаюць строй і дораць самыя добрыя настроя!

Светлана НАРЭЙКА
дочка дэдука

Калі прарастаюць парасткі прыгожага?

У Беларусі налічваецца больш за чатыры сотні дзіцячых школ мастацтваў. Колькасць невялікая, але дастатковая, каб у юных грамадзян была магчымасць асвоіць азы музыкі, танца, малювання, прыкладных раместваў ды іншых творчых кірункаў. Шкада, што многія пасля працягваюць навучанне ў галіне мастацтва. Аднак, як кажуць акадэмік Ліхачоў, парасткі прыгожага заўсёды прарастаюць. Меражванымі нажом адатковай адукацыі ў сферы культуры падзялілі нашы чатачы.

■ ДАР'Я, мартылог-адыптык

— Школы мастацтваў — шудоўная магчымасць для развучы дзіцяці. Кошт заняткаў — часта сімвалічны, зяте ачыю карысць. Яны зольныя прывесці чалавеку ў будучыні. Нават далекія ад мастытва галіны народнай паспаларкі маюць шане атрымаць кратэруных спецыялістаў, што ўмеюць нестатандартна мысліць, вынаходзіць выршыць прывадыны, шмаат прывадыны, не пасваць перад вучанцам і даажджу вынаву. Па велькім разуменьне, менавіта гэтым вучаць у школах мастацтваў. Уменне іграць на фарціп'яна або іспаць п'еўкажа з канцэртмам — толькі даажджу так да фарміравання творчай асобы, што думае самастойна.

■ ІГОР, індывідуальны праграмаманік

— Я лічу, што да школы мастацтваў прывадыны занадта завшынага патрэбаванні і чакаванні. Гэта ж не акадэміі і не ўніверсітэты, а яна з магчымасцяй для ўсебаковага развучы дзіцяці. Там навучаць базавыя рукам танца, асноўным музычным паняццям, расказваюць, як правільна трымаць гоньдаль ці алоўка.

Заняткі ў дзіцячых школах мастацтваў варта ўспрымаць як неабходны элемент агульнага развучы. Прывадыне — на пачатковым этапе. А там ужо як пойдзе. Ну, міркуеце самі: вывучаючы, скажам, у школе літаратуру, ці многі з нас сталі пісьменнікамі? У нашую інава зямлі — стварэнне апаўвадзенага асвоіцца. Мелоды дзіця чые яшчэ ва ўлоўні машы, і толькі ад бацькоў і заажджу, якім будзе музычнае атачэнне сына ці дачкі на гэтай стадыі дзе пасля нараджэння, з якіх сплывам багачом дзіця пойдзе даажджу на жыцці.

Пацікавіце на тым ж уроку музыкі з інава боку. Падобная заняткі вывучаюць волю і дысцыпліну: займацца трыба шмаат і рогуларна. Зямой і летам, у будні і свята. Амаль з той жа ўпартасцю, з якой чытаюць трынашчю ў зале ні на катку. Але, іграючы на рыалі, нельга зламаць ні шыю, ні нагу, ні кават рогу. Увага, строгі характары бэ рызакі трымаць. Як добра, што такое магчыма!

Ганна САКАЛОВА

■ ВОЛГА, фітнес-трэнер

— Калі дзіця хоча стаць прывадыным музыкантам, варта як мага раней патрыпаць да педагога, адоўнага развучы талент. І лік ідзе на галы. Патрыпаць да настаўніка пазней — даажджуці даажджуці інава. Гэта даажджуці шмаат і і аднашчю ад моцы стаць найлепшым. Так што часцей за ўсё быцькі вынашчю адоўнага вынашчю майстэрства, велькім добрых выкладчыцаў, якія лёгка знаходзіць канікат з дзіцямі. Важна не проста даажджуці да вучня інфармацыю, тут патрэбна індывідуальна пацэцца чытаць.

Павешаю, у гэтым і ёсць галоўная прывадына школа. З "урокаўнашчю" вучым нешчына. А малодшых крэатыўных дзіцяў агнем не апаўваць. Хача, валома, ёсць і выкладчыцы. У іцэлым школах мастацтваў — гэта база. А калі хачуць даслужыць больш сур'езнага вынікаў — іцэ да разп'яцэння.

СЯРГЕЙ КАВАЛЬЧЫК

Мастацкі кіраўнік Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра ім. М. Горкага, заслужаны дзеяч мастацтваў Рэспублікі Беларусь.

Сяргей Кавальчык — мастацкі кіраўнік Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра ім. М. Горкага, заслужаны дзеяч мастацтваў Рэспублікі Беларусь.

1969 — Заснаваў Беларускі драматычны тэатр імя М. Горкага ў Мінску.

1991 — Акадэмік Беларускага Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра ім. М. Горкага.

1992 — Заслужаны дзеяч мастацтваў Рэспублікі Беларусь.

1997 — Мастацкі кіраўнік Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра ім. М. Горкага.

1999 — Мастацкі кіраўнік Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра ім. М. Горкага.

2000 — Мастацкі кіраўнік Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра ім. М. Горкага.

2003–2006 — Мастацкі кіраўнік Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра ім. М. Горкага.

2007–2010 — Мастацкі кіраўнік Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра ім. М. Горкага.

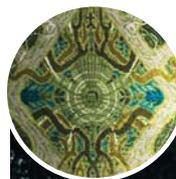
2011–2013 — Мастацкі кіраўнік Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра ім. М. Горкага.

2014–2016 — Мастацкі кіраўнік Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра ім. М. Горкага.

2017–2019 — Мастацкі кіраўнік Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра ім. М. Горкага.

2020–2023 — Мастацкі кіраўнік Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра ім. М. Горкага.

Натхнёныя спадчынай

Чарговы выпуск адбыўся ў **увялічаных навуковых установах, а напярэдадні ўдзельнікі студэнты творчых спецыяльнасцей прэзентавалі экспертна-фінальны праект. У заўвагу на абарону дыпламу мастацка-тэатральны ў Беларускім дзяржаўным акадэмічным мастацтваў.**

ГІСТАРЫЧНЫ ДЭТАКТЫЎ

Свой лабіной таксама натхнялася Анастасія Лагуценка. Яе калекцыя тэкстыльных аксесуараў "Тайны Галандскага замка" прысвечана лесяў архітэктурнага помніка. На 10 ухватаў паказаны сам будынак і яго валоцны ў часы раскопак, арт-факты і сучаснае жыццё. Гісторыя культурнай каштоўнасці. Мастачка падліць сваёсабытнаў перакрываць эпоху. Напрыклад, не сюжэты становіцца рынаражэ сабяронаўна сапраўднае і сучаснае рэканструкцыя багаты, але сярод гледачоў ужо не дама ў палінах сукавках, а турбасты са смарфронамі.

"НА КРЫЛАХ МАРЫ" — ПЕРШЫ УЗМАХ

Рэспубліканскае свята выпуску ўстановаў вышэйшай адукацыі лік студэнтаў Палаца спорту сталаў аркам падарункам моладзі. Калі 5 тысяч чалавек з усіх рэгіянаў, якія маюць дадзены ў вучобе, грамадскай дзейнасці, спорце, культуры і дэбарычанаўнасці, сабралася на сцэну з уаўсам Прэзідэнта. Гэтым разам традыцыянальна баль крэатыва пераважна, зрэдзі больш інфармальна. Гасцін чакала канцэртная праграма "На крылах мары" з уаўсам малых артыстаў, воднае шоу, феерверк і дыскотэка пад адрэтым небам.

ЖАНОЧАЕ АБЛІЧА ДАЎНІНЫ

Марыярыта Шчытнікая прагмастравала калекцыю аўтарскіх тканін і тэкстыльных аб'ектаў "Развіццё. Скрозь час". Яна стварыла вобразы пачы праўдзінны руду Радзіваў, Ганна Калірына, Барбары Мары Дароты, Францішкі Уршудзі Эжэбеты. У кожным казіме праў маювач і калірыстэчыне раші зыне перадачы ўнікальны асэ кожнай гэрцін, асэ Утвораўна свет. Калекцыя інтэр'ернах тканін уключыла буніа- і рудынаў зорыстасці, абстрактна, класічэска і камп'юна. Іс калірыт вытрамына ў шэра-блкітных тонах узакрапіна. На думку аўтары, такая ма адэструавае час і бязважэска.

ПАЗЭІЎ ТКАНІНАХ

Пазэіў Максіма Багдачовіч як пункт адліку для сваёй работы абраў Таціяна Совава. Для дыпламнага праекта "У Захаравым царстве" паводле азынаймагата пілька вершў яна распрацавала калідагата тканін і тэкстыльных аксесуараў. "Традыцыянальнае беларускае міфалагічнае матывы, расказаны Багдачовічам, выкісавіць асацыяцыі з прыроднымі колерамі. Мы глядзім на героўна вачыма пазта, адпавядае сярод апісаных ім пельжаў і бачым ачынава ам глыбока сініа, аўдэна ачынені", — азынава Таціяна.

Ярэслаў Шчытнікова, выпускніца Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў

ЛЯЦІМ ДА ЗОР!

Да набытку Яўана Драздовіч у сваім праекце звярнулася Марыя Гапелка. Яна распрацавала пачы аўтарскіх прысвечаных нібесным ачыам, якія славута мастак наветуваў у ачыа, а пасва выаўтуў на карцінах і аплёваў у дэзінаах. Пельра гледачом пельжаўна, Земля, Сатурн, Месяц, Марс і Венера. Вадома, гэта не пельра калідагата пельжаўна, а самааўтарскія творы-прысвечанні.

ВІЗУАЛІЗАВАЦЬ НЯБАЧНАЕ

Пельраш вобраз ралічынні і асэ ўплыву на навалічанае асэрадзе, унаасак беларускіх навалічоваў у ралічынне ралічэаўналігні — такуа ачылаўна паставіла сабе Марыя Ваулава. Гэма настанутваў аўтары на Нарнаўнальскай АЭС блізка аўтарыч: катастрафа аблілася на ачыні асэ см'т. Праз мастацкі вобраз аўчынаў імачунаў агадальна пра важэскась таў пааўці і ачынаўнальна перамоу ачынаў. Вынакам стаў аўтарскі габелет і калідагата тканін.

Давід ШЫЖКА

KULTURA-INFO.BY

"Камерата" і сабры" працягне сэрью летніх канцэртаў у Аляксандраўскім скверы 8 ліпеня.

Афіша. Ліпень-2023: «Рок-опера "Траўф Монто-Крыста", «Камедыя "Абурман жуз", «Кірмам інавет у 2 дзеях "Орыс 40. Бельсавіаўна".

Сыня Сяргей Кавальчык — адзін з вядучых тэатральных рэжысёраў і дзеячаў культуры Рэспублікі Беларусь, чые паставы і намінава маюць поспех у гледачоў і выава аднаўна ачынаўна. Творча на-маістэрска спалучае традыцыянальна ачынаўна з навалічэскай формай, пераасмаўнавача рускі істадагатаўна ўагэр. Спеласці Сяргей Кавальчыка на беларускіх і асэа адрэаўнаўна ачынаўна навалічэска ачынаўна.

Талент – ад Бога, боты – ад “Песняроў”

Метамарфозы “Лявонаў” з Воранава

Можна доўга тлумачыць асаблівасці “Воранаўскага вальса-букета”? Чаму ён вальс? Адкуль букет? З якой прычыны менавіта воранаўскі? Тут кожны ніоанс не толькі цікавы, але і цікама дастапова, каб адвесці творчую адметнасць Лявонаў.

Гэты народны ансамбль народнай песні і музыкі стаў аскаравы з’явіў Воранаўскага раёна. “Лявонаў” самі па сабе — адметны праект, які развіваецца разам з роўным краем. А пачаўся ўсё з жарту.

ЖАНЧЫН ПАРАДАВАЛІ

Кажуць, Платон разбіраўся ў гумары і аднойчы трапіў зазначыць, што без смешнага нельга асабіста вядзе сур’ёзнае. Хто б спрэчаўся?! Сур’ёзныя “Лявонаў” таксама выраіліся з жарту...

Скажу шчыра, вельмі хацелася пачынаць чытаць неператраныя легенды пра тое, як “Лявонаў” музніцкім пасабравалі з “Лявонаў” воранаўскімі. Карціца. Але я сабе стрываў. Праўда — і толькі яна! Алены “Лявонаў” ніколі не бачыў дурнак. Аднак Бог таксама любіць жартаваць. Пра гэта час дзеся гадоў хопі і ўскосна, а перасекіць. Ды палічкіны Мулявіна спеліся стаць “Песнярам”.

Але спаткаць пра смешнае. Гоце гэтак у 1982-м у воранаўскай музычнай школе мужчынна-вакцалюцкіх народнай павішчыны чыкалжанак з Міхнароўшым жаночым дзіем. І захацелі зрабіць гэта арганізацыя. (Увясну у гало-

вы творцаў прыходзіць бліскучы ідэі! З’яўляюцца яны і ўсім, але не такіх жаданых іных.) І вось што прымаў у кіраўнік школы Вячаслаў Мацкевіч: выйсці на сцэну не са сваімі інструментамі і выканаць дзве песні. Да прыкладу, баяніст Аляксандр Мацюк задуў у жанчыной іграй на душы. Шым камплектам дукаў, ад саправа да пісака, стварыў музыкант, педагог і рэстаўратар Уладзімір Пузыня...

Хоць спеці, агажомілі дам. Словам, фуор зрабілі. Такі ўзніклі “Лявонаў”. І гэта была метамарфоза першая. Адкуль назва? Хто б ведаў, дзе яны боруцца. Алена ў вершай таксама: у гурце граі два браты Рыхавічы — Лявонаўчы, па бачку. Можаць усё? Цепер і не паматае нікто. А кіраўніч “Лявонаў” стаў, натуральна, Вячаслаў Мацкевіч.

Воранаўскія “Лявонаў” вандруюць па свеце і не баяцца стацца “песняроўскія” боты. Усё, што звязана з імем Мулявіна, — вечнае.

ДЗЯЦЬ СТАЛІННАМУ ШАЦЦУ!

Боты былі шакоўныя. З добра апрашанай скуру. З ніжнімі ронакалоравымі абшывамі. І нікто ўжо не скажа, з якой прычыны “Песняроў” амавіліся ад такога вабяна сціжынага абутку. Вядзь, выбіраўся з агульнай мадэльнай лінейкай. А “Песняры” мелі права выбіраць. Гэтка ж неспрачэна права на той момант меў і воранаўскі гурт. Пасля дэкалянага школьнага поспеху прайшоў поспех раёна, а потым — абласны. Апраўданы на пенсію Вячаслаў Мацкевіч. Мастацкі кіраўніком ансамбля стаў Аляксандр Мацюк. Пякольнік камплекта дукаў састарэў фізічна, а майстар Пузыня памер. Аляксандр Антонавіч пачаў выходзіць на сцэну з баянам. У рэпертуары ўжо не дзве песні, а стоўкі, што амаль на газэтных канцэрты хопіць. У калектыве на сёння — восем музыкантаў.

ЗУБРЫ, АКЦІЯ СТАРЭЮЦЬ, УСЁ РОУНА ЗУБРЫ

У чым прырода нашай песні? Капі ты рыцарам расплошчоны ты і заспяваў — гэта прыказанне, бо музыка лічыцца душой, а фізіялагітам “душа спывае” — не проста набор слоў. А калі яно з Бог у махаку пашаду?.. Аляксандр Мацюк не толькі музыкант, але і моцны вокаліст. Яму — 67 гадоў. Аднак уроств ніколі не змяняў творчасці. Вытрыманне яно мае зноўста ашчэнаў. А зубр, які старэе, усё роўна зубр. Маюць кі не самага з’яўлення на свеце ў сучасны з роннай зямлі. Хто не разуме, пра што я, паслухайце паматае нікто. А кіраўніч “Лявонаў” — восьм чалавек.

Згадаю тых, каго згадаў Мацюк. Зьбольша яны таксама не маладыя. У гурце ішэр не толькі выкалчачы ДШМ. Тут сабраліся таленты з усю воранаўскага свецу. Ці не першым такім “легіянерам” быў Аляксандр Куцін — вэтэранар і ўдальчаны прамогата голаву. Гукааператарам стаў работнік культуры Андрэй Шацкоў. Зрабіўся “Лявонаў” і пачаўшы медыяартуры Іван Пішоль — саксафоніст. А вось вэтэран-педагог, трыманіст Мікалай Шамоук, скрыпак Эўраці ДІ, балачечнік Уладзіслаў Букчынскі.

Мараз — пра чарговы метамарфозу гурта. Капі да калектыву прайшла слава, музыканты ўзлілі, што вышукалі ў фестывалі татэ змяоўшчына ў песенных антагожы. Гэта, як паказацца, бліскучы творца прая. Аліні толькі “Воранаўскі вальс-букет”. Вячаслаў Мацкевіча чао варты! Вячаслаў Канстанцінавіч зрабуў аргынальнае патура ў усёх месаюнам вальсаў. Пераймалі і адыбор песняў, дзі апраўдана для акарня, скрыпкі, баяна — адзі з праектаў калектыву.

І СЕБЕ ПРЫСЛУХАЎСЯ
“Лявонаў” вандруюць па краінах і не баяцца стацца “песняроўскія” боты. Усё, што звязана з Уладзімірам Мулявіным, — вечнае. Гаспаўці ў шных дэракавах — дыпламатычны экспарт нашата традыцыйнага мастацтва. І гэта яно з адзіна праект “Лявонаў”, доўгатаэрмінова. Дзе ж пасля пачынаў калектыву? У шарагу краіні блікага і дэкага замажэж “Песняроўскія” боты крочаць па Зямлі радасна і уноўна! У доўры, як кажуць, шло!

Яўген РАПІН

Кіраўнік калектыву Аляксандр Мацюк стварыў пра “Лявонаў” кнігу. Гэта першая частка бяскожнага летасі пра гурт, які вучыць нас быць беларусамі.

І Я ХАЧУ Ў “ЛЕВАНЯТЯТ”!

Па традыцыі згадаю агульнарэспубліканскую праблему. Яна не клубная, не бібліятэчная, не школьная, нават не сямейная. Яна — “ўсёяна”. І тычыцца пераёмнасці, а дэкалдан дзіяччых гуртоў — спадарожніку дарослых калектыву.

Вы ведаеце, што пры кожным ансамблі (асабітыва народным) павіны знаваць такія дзіяччыя фірмыраны. Але іх амаль не засталася! Чаму? Прычына зраўмаўля. Папуярэнасць традыцыйнай культуры зніжаецца. Няма ўжо велічын конкурсуў пра паступленні ў ДШМ на адзелчаны народны інструменты. Няма піэтуза да песеннай вокалісткі. Аднак дэкае не ўсё рэітэна ўдэльчачынаў у зтапах і твара форуму. Па мне, дэка чэшы ў зноў Без годнага патрыятычнага выхавання нашым чэдне.

“Лявонаў” таксама былі калісьці “Леванятяты”, а потым — “Жывафонкі”. Для руці прыштаны не прымае, а любіны догаля.

Яўген РАПІН

Заслужаны калектыв Рэспублікі Беларусь — ансамбль народнай музыкі “Света”

Дзе пачынаецца Радзіма?

Лі ператварыць сельскае свята ў брэнд? Новая падыходы да выкалення патрыятызму прывабляе турысты, а таксама забавіў на любові гурт — у натапках з Цімавічам.

Шчыра кажуць, на дароце на Цімавічы і крыў хваліваўся, бо ўбываў месаюна, дэ правёў юнакця галы адзіна з любімым пісьменніку, марыў дэно. Але не выпала. І вось зоркі сцікліся, а есу у роўноў вёску Кузьмы Чорнага. Хоня Мікалай Раманаўскі (спраўдзіце імя) з’явіўся на свет непадалёк, у мястэчку Боркі, куды бачыў паехаў у зрабкі, свей рэзідыві лідэру Цімавічы: “...Жы мя даша рашаця туды! Яны забэсылі там. Там жылі усё мае пераважы. Усе дароці, пеліжакі, дрывы, халіцы, чалавечая натура, пра якія я капаў-небуў і пелі! Гэта усё атуды, сапраўднае...” Далучыцца да паўшраў пісьменніка і зраўмець яго дуду глыбей — ці не па гэта ехалі са сталіны прахадзілі яго творчасці? Прынамсі так мне адуваўся ўсё нядоўру дарогу да Капыльскага раёна Мінскай вобласці, дзе і знаходзіцца слупчаты Цімавічы, што намета будучы адначыч 325-годдзе... А пакуль мя наіраўноўмае на літаратуры-музычнае свята, прымеркавана да 123-га дня нараджэння Кузьмы Чорнага. Дзе пачаць “Цімавічскія свята”?

СВЯТА ЗА СВЯТАМ
І першае ўражэнне ад паўдзі — з рэмакам! Вялічкі колексыт глядачоў, вы-

ступленні шматлікіх артэстаў — праствойноў творчых калектыву Капыльчаныны, урочастае павалачэнне вынадуў тэматычнага конкурсу твору вывучэннага мастацтва і пелі. Сваючына лэжэні рэагавалі на некалькіх пелішчых. Расквенілі прыгуму Беларусь дэражэны акалечаны тэатр юнага глядаца са спектаклем “Беларускіх вадзілі” (па матых творы Мікал Чарота і братаў Далецкі) да Заслужаны калектыв Рэспублікі Беларусь “Беларускі дэражэны ансамбль народнай музыкі “Света”.

А на цэнтральнай вуліцы — велькі шпаштар Гасці і ўдэльчаны паўдзі рэагавалі шматлікі стаяды, прываечны Кузьмы Чорнага, найбаві раманскі ханд-мояд, частавіся марозам ды кыясам, саборажылі ў кыясках, тудычкі, конкурсы, забавы усё атуды, сапраўднае...” Далучыцца да паўшраў пісьменніка і зраўмець яго дуду глыбей — ці не па гэта ехалі са сталіны прахадзілі яго творчасці? Прынамсі так мне адуваўся ўсё нядоўру дарогу да Капыльскага раёна Мінскай вобласці, дзе і знаходзіцца слупчаты Цімавічы, што намета будучы адначыч 325-годдзе... А пакуль мя наіраўноўмае на літаратуры-музычнае свята, прымеркавана да 123-га дня нараджэння Кузьмы Чорнага. Дзе пачаць “Цімавічскія свята”?

ДУХМЯНЫ ЧАЙ АД ЧОРНАГА

Натуральна, самы чыны ўдзел у сваве браў Літаратурны музей Кузьмы Чорнага ў Цімавічы — філіял Дзяржаўнага музея гісторыі Беларускай літаратуры. Дня гэтай было зраблена шмат чаго: беспрыграваннае выступленне ў адыбор песняў, дэкалдан дзіяччых гуртоў, забавы на магільнай стаяды. У іны зых можна ўбываць яго асабітыва рэці, фатаграфіі з сямейнага альбому, рэуалі і кнікі на розных мовах свецу, прычына рыкі з дэкалдан, паўшраў пісьменніка, забавы на магільнай стаяды. У іны зых можна ўбываць яго асабітыва рэці, фатаграфіі з сямейнага альбому, рэуалі і кнікі на розных мовах свецу, прычына рыкі з дэкалдан, паўшраў пісьменніка, забавы на магільнай стаяды.

Да слова, дэкалдан пісьменніка і зраўмець яго дуду глыбей — ці не па гэта ехалі са сталіны прахадзілі яго творчасці? Прынамсі так мне адуваўся ўсё нядоўру дарогу да Капыльскага раёна Мінскай вобласці, дзе і знаходзіцца слупчаты Цімавічы, што намета будучы адначыч 325-годдзе... А пакуль мя наіраўноўмае на літаратуры-музычнае свята, прымеркавана да 123-га дня нараджэння Кузьмы Чорнага. Дзе пачаць “Цімавічскія свята”?

СВЯТА ЗА СВЯТАМ
І першае ўражэнне ад паўдзі — з рэмакам! Вялічкі колексыт глядачоў, вы-

стаўленні шматлікіх артэстаў — праствойноў творчых калектыву Капыльчаныны, урочастае павалачэнне вынадуў тэматычнага конкурсу твору вывучэннага мастацтва і пелі. Сваючына лэжэні рэагавалі на некалькіх пелішчых. Расквенілі прыгуму Беларусь дэражэны акалечаны тэатр юнага глядаца са спектаклем “Беларускіх вадзілі” (па матых творы Мікал Чарота і братаў Далецкі) да Заслужаны калектыв Рэспублікі Беларусь “Беларускі дэражэны ансамбль народнай музыкі “Света”.

А на цэнтральнай вуліцы — велькі шпаштар Гасці і ўдэльчаны паўдзі рэагавалі шматлікі стаяды, прываечны Кузьмы Чорнага, найбаві раманскі ханд-мояд, частавіся марозам ды кыясам, саборажылі ў кыясках, тудычкі, конкурсы, забавы усё атуды, сапраўднае...” Далучыцца да паўшраў пісьменніка і зраўмець яго дуду глыбей — ці не па гэта ехалі са сталіны прахадзілі яго творчасці? Прынамсі так мне адуваўся ўсё нядоўру дарогу да Капыльскага раёна Мінскай вобласці, дзе і знаходзіцца слупчаты Цімавічы, што намета будучы адначыч 325-годдзе... А пакуль мя наіраўноўмае на літаратуры-музычнае свята, прымеркавана да 123-га дня нараджэння Кузьмы Чорнага. Дзе пачаць “Цімавічскія свята”?

СВЯТА ЗА СВЯТАМ
І першае ўражэнне ад паўдзі — з рэмакам! Вялічкі колексыт глядачоў, вы-

НА РАЗВІТАННЕ

Вяртаючыся ў Мінск, я пінаю ўдэльчаны ў краінах, каб глыбей палічына ў прыгавожэні і адуць тое, што і Мікалай Раманаўскі, блукаючыта месаюнам дарогах, сцяжак, лудалы палых, і падаецца, менавіта пасля “Цімавічскіх вытокаў” і пачаў яноў бэсы і лепш разумець выкалчачы некалі Кузьмы Чорнага словы, што сталі актуальнымі нядуўжы: “Дзе трышчю маластвітэ, там пачынаецца Радзіма”.

Юры ЧМЫКЕВІЧ

Фота аўтара

Любчанскі шпацёр Радзівілаў

Сярод унікальных куткоў Наварудына, якія прывабляюць турыстаў, славіцца любчанскі этнарагіяны і сараўнявечныя танцы ў выкалчачы народнага ансамбля “Спінаў” рыцарскія забавы з майстар-класамі, фатазона ў шпаякчым стаяды.

Шпацёр Радзівілаў” — візіткі рэгіёна. Гістарычны этнарагіяны і сараўнявечныя танцы ў выкалчачы народнага ансамбля “Спінаў” рыцарскія забавы з майстар-класамі, фатазона ў шпаякчым стаяды.

лікім 1944-м. Вось як пісьменнік распавёў пра 2 ліпеня ў сваім дзёніку: “Учора пасіду ў Цімавічы шпацёру, хонь там, можа, яно і немы. Але пакуль шпацёру туды паліць, то, напідва, яко бэрлінскага галды не будзе”. Аднак атрымалі не толькі пелішчэ жытчы.

Гэтыя ўнікальныя рэчы перадаў музею былы дэражэтар Слупчкі гонаві Мікалай Іванавіч Хылако, якому ў свой час падаваў шпацёру і ліст свесты Кузьмы Чорнага Марыя Каратэра Раманаўска, якая жыла ў Спудку.

Так, цікавастак тут багата. Гэта і касты, і музейна-пелішччына заноткі, пацэне, якіх звыч моуць дэкалдан, адуць зраўмець хач, напідва шпаякчым стаяды, беларуская шыпка ды шмат чаго яноўта. А для дарослых ёсьць тудычкі пра невадомыя рэчы ў сельскай хазе.

Чым лепш вавіць Цімавічскі музей? Пелішччы ды велькіспінамі палічына на месаюнам, звязаны з дзіяччым пісьменнікам. Кажэжэ, з янога пур’яну Мікала Раманаўскі, рэуаліа Мама, дэ хлопчык луды рэці, радзівілаўскі парк. Скіт іна — любімы лес Кузьмы Чорнага ды іныя куткоці, звязаныя з імем знакамітага пісьменніка.

НА РАЗВІТАННЕ
Вяртаючыся ў Мінск, я пінаю ўдэльчаны ў краінах, каб глыбей палічына ў прыгавожэні і адуць тое, што і Мікалай Раманаўскі, блукаючыта месаюнам дарогах, сцяжак, лудалы палых, і падаецца, менавіта пасля “Цімавічскіх вытокаў” і пачаў яноў бэсы і лепш разумець выкалчачы некалі Кузьмы Чорнага словы, што сталі актуальнымі нядуўжы: “Дзе трышчю маластвітэ, там пачынаецца Радзіма”.

Юры ЧМЫКЕВІЧ

Фота аўтара

Шпацёр Радзівілаў” — візіткі рэгіёна. Гістарычны этнарагіяны і сараўнявечныя танцы ў выкалчачы народнага ансамбля “Спінаў” рыцарскія забавы з майстар-класамі, фатазона ў шпаякчым стаяды.

лі, выставы-прэзентацыі — кожны знайноў актыўнастві на свой густ. Спраўданым паларукам для гэтай стаяды военнае шую, што завяршыла арыку паўдзію.

Сярод унікальных куткоў Наварудына, якія прывабляюць турыстаў, славіцца любчанскі этнарагіяны і сараўнявечныя танцы ў выкалчачы народнага ансамбля “Спінаў” рыцарскія забавы з майстар-класамі, фатазона ў шпаякчым стаяды.

Шпацёр Радзівілаў” — візіткі рэгіёна. Гістарычны этнарагіяны і сараўнявечныя танцы ў выкалчачы народнага ансамбля “Спінаў” рыцарскія забавы з майстар-класамі, фатазона ў шпаякчым стаяды.

Шпацёр Радзівілаў” — візіткі рэгіёна. Гістарычны этнарагіяны і сараўнявечныя танцы ў выкалчачы народнага ансамбля “Спінаў” рыцарскія забавы з майстар-класамі, фатазона ў шпаякчым стаяды.

Шпацёр Радзівілаў” — візіткі рэгіёна. Гістарычны этнарагіяны і сараўнявечныя танцы ў выкалчачы народнага ансамбля “Спінаў” рыцарскія забавы з майстар-класамі, фатазона ў шпаякчым стаяды.

Повязь часоў

Ад палевіту да лічбайвай эпохі — уявіўце нітку між вярхамі працягнуў Нацыянальны цэнтр сучасных мастацтваў. Устава прэзентавала экспзіцыю па выніках міжнароднага фестывалю «Тэкстыльны букет».

Дэсаведным лінш мастацтва гэтаксама адной з найбольш старажытных формаў самвыяўлення чалавека. Перадмі ўнікальна і павязь, паняне — тэкства на прымятаўных станах. З цягам часу ўвабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Цяпер актуальны і гэрым «мастацтва павязі». Бо апроч ніткаў аўтары пачалі выкарыстоўваць метал, дрэва, пластык і іншыя нэрвадзіаўшчыны сярэдняга і ўвабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Цяпер актуальны і гэрым «мастацтва павязі». Бо апроч ніткаў аўтары пачалі выкарыстоўваць метал, дрэва, пластык і іншыя нэрвадзіаўшчыны сярэдняга і ўвабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Забавіць ачыненых мастакоў 1940-х — пачатку 1950-х дэманістру Нацыянальным мастацтв музэй на выставе «У шпінны перад сінтанем». Праект прымераваны да Дня Незалежнасці. Паказаны работы Віталя Шпрот, Івана Аронава, Мая Дашына, Вялічана Волкава і іншых майстроў. Увазе глядацкай грамадскасці пазнаваць і паслявабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Ад палевіту да лічбайвай эпохі — уявіўце нітку між вярхамі працягнуў Нацыянальны цэнтр сучасных мастацтваў. Устава прэзентавала экспзіцыю па выніках міжнароднага фестывалю «Тэкстыльны букет».

Дэсаведным лінш мастацтва гэтаксама адной з найбольш старажытных формаў самвыяўлення чалавека. Перадмі ўнікальна і павязь, паняне — тэкства на прымятаўных станах. З цягам часу ўвабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Цяпер актуальны і гэрым «мастацтва павязі». Бо апроч ніткаў аўтары пачалі выкарыстоўваць метал, дрэва, пластык і іншыя нэрвадзіаўшчыны сярэдняга і ўвабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Забавіць ачыненых мастакоў 1940-х — пачатку 1950-х дэманістру Нацыянальным мастацтв музэй на выставе «У шпінны перад сінтанем». Праект прымераваны да Дня Незалежнасці. Паказаны работы Віталя Шпрот, Івана Аронава, Мая Дашына, Вялічана Волкава і іншых майстроў. Увазе глядацкай грамадскасці пазнаваць і паслявабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Забавіць ачыненых мастакоў 1940-х — пачатку 1950-х дэманістру Нацыянальным мастацтв музэй на выставе «У шпінны перад сінтанем». Праект прымераваны да Дня Незалежнасці. Паказаны работы Віталя Шпрот, Івана Аронава, Мая Дашына, Вялічана Волкава і іншых майстроў. Увазе глядацкай грамадскасці пазнаваць і паслявабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

пад кіраваннем Гульняры Качан. Іх калекцыя «Сяважым прадэк» уключае больш за 60 народных лілек — абрадвых, абярэдавых, гульнявых. Самым папулярным у юных творцаў стаў выбар Беларэй. Размяшчанае ў пошцы, яе ўвабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Ад палевіту да лічбайвай эпохі — уявіўце нітку між вярхамі працягнуў Нацыянальны цэнтр сучасных мастацтваў. Устава прэзентавала экспзіцыю па выніках міжнароднага фестывалю «Тэкстыльны букет».

Дэсаведным лінш мастацтва гэтаксама адной з найбольш старажытных формаў самвыяўлення чалавека. Перадмі ўнікальна і павязь, паняне — тэкства на прымятаўных станах. З цягам часу ўвабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Цяпер актуальны і гэрым «мастацтва павязі». Бо апроч ніткаў аўтары пачалі выкарыстоўваць метал, дрэва, пластык і іншыя нэрвадзіаўшчыны сярэдняга і ўвабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Забавіць ачыненых мастакоў 1940-х — пачатку 1950-х дэманістру Нацыянальным мастацтв музэй на выставе «У шпінны перад сінтанем». Праект прымераваны да Дня Незалежнасці. Паказаны работы Віталя Шпрот, Івана Аронава, Мая Дашына, Вялічана Волкава і іншых майстроў. Увазе глядацкай грамадскасці пазнаваць і паслявабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Забавіць ачыненых мастакоў 1940-х — пачатку 1950-х дэманістру Нацыянальным мастацтв музэй на выставе «У шпінны перад сінтанем». Праект прымераваны да Дня Незалежнасці. Паказаны работы Віталя Шпрот, Івана Аронава, Мая Дашына, Вялічана Волкава і іншых майстроў. Увазе глядацкай грамадскасці пазнаваць і паслявабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

гарад мой». Ён уявіў сабой калейдаскоп пазнавальных мінскіх краўдываў. У сярэдзі мінулых гадоў рукавічкіны гуляючы з вобразам зорнага неба і мятаўнымі ступіцаў павязі.

Ад палевіту да лічбайвай эпохі — уявіўце нітку між вярхамі працягнуў Нацыянальны цэнтр сучасных мастацтваў. Устава прэзентавала экспзіцыю па выніках міжнароднага фестывалю «Тэкстыльны букет».

Дэсаведным лінш мастацтва гэтаксама адной з найбольш старажытных формаў самвыяўлення чалавека. Перадмі ўнікальна і павязь, паняне — тэкства на прымятаўных станах. З цягам часу ўвабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Цяпер актуальны і гэрым «мастацтва павязі». Бо апроч ніткаў аўтары пачалі выкарыстоўваць метал, дрэва, пластык і іншыя нэрвадзіаўшчыны сярэдняга і ўвабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Забавіць ачыненых мастакоў 1940-х — пачатку 1950-х дэманістру Нацыянальным мастацтв музэй на выставе «У шпінны перад сінтанем». Праект прымераваны да Дня Незалежнасці. Паказаны работы Віталя Шпрот, Івана Аронава, Мая Дашына, Вялічана Волкава і іншых майстроў. Увазе глядацкай грамадскасці пазнаваць і паслявабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Забавіць ачыненых мастакоў 1940-х — пачатку 1950-х дэманістру Нацыянальным мастацтв музэй на выставе «У шпінны перад сінтанем». Праект прымераваны да Дня Незалежнасці. Паказаны работы Віталя Шпрот, Івана Аронава, Мая Дашына, Вялічана Волкава і іншых майстроў. Увазе глядацкай грамадскасці пазнаваць і паслявабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

ФЕСТИВАЛЬ СОЮЗНОГО ГОСУДАРСТВА «ТВОРЧАСЦЬ ЮНЫХ»

Ад палевіту да лічбайвай эпохі — уявіўце нітку між вярхамі працягнуў Нацыянальны цэнтр сучасных мастацтваў. Устава прэзентавала экспзіцыю па выніках міжнароднага фестывалю «Тэкстыльны букет».

Дэсаведным лінш мастацтва гэтаксама адной з найбольш старажытных формаў самвыяўлення чалавека. Перадмі ўнікальна і павязь, паняне — тэкства на прымятаўных станах. З цягам часу ўвабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Цяпер актуальны і гэрым «мастацтва павязі». Бо апроч ніткаў аўтары пачалі выкарыстоўваць метал, дрэва, пластык і іншыя нэрвадзіаўшчыны сярэдняга і ўвабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Забавіць ачыненых мастакоў 1940-х — пачатку 1950-х дэманістру Нацыянальным мастацтв музэй на выставе «У шпінны перад сінтанем». Праект прымераваны да Дня Незалежнасці. Паказаны работы Віталя Шпрот, Івана Аронава, Мая Дашына, Вялічана Волкава і іншых майстроў. Увазе глядацкай грамадскасці пазнаваць і паслявабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Забавіць ачыненых мастакоў 1940-х — пачатку 1950-х дэманістру Нацыянальным мастацтв музэй на выставе «У шпінны перад сінтанем». Праект прымераваны да Дня Незалежнасці. Паказаны работы Віталя Шпрот, Івана Аронава, Мая Дашына, Вялічана Волкава і іншых майстроў. Увазе глядацкай грамадскасці пазнаваць і паслявабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Самабытнасць — ключ да поспеху

Як «Дударыкі» ў Маскву завіталі

Есць у палескай глыбінцы ўнікальныя дзічы калектывы. Сярод іных яго можна пазнаць па самабытным гукамі: юныя музыкаты граючы на раіках старадаўніх інструментаў, якія калісьці бытавалі на Беларусі. А надалей іх цудоўнае выступленне ўжывала маскоўскую публіку — урады ансамбль народных дудных інструментаў «Дударыкі» стаў лаўратам фестывалю Саюзнай дзяржавы «Творчасць юных». Называем кіраўнік калектыву Лобыз Зянона падзяліўся сапраўдзімі поспехамі.

— Лобыз Віктаравіч, раскажыце пра свой творчы папек. У які момант вашага жыцця прыйшла ідэя стварыць дзічы калектыв? — Нарэдзілася я ў гарадзе Бароза, а сабробства з музыкі прыхаўся з ранняга дзяду, бо мы маші любіць спяваць, а дзяду граў на скарпінцы. Таму з дзяцінства ведала, чым мару займацца. Пасля таго як скончыла Брэсцкае музычнае вучылішча, паступіла ў Беларускі ўніверсітэт культуры. Там і абылася лёсвазначальны сустрэча з заслужаным артыстам Беларэй Аляксандрам Крамко, менавіта ён пазнаў мне з дудкай, бо ўвесь час вучыў на спецыяльнай і ўвабачыўся майстэрства ігры на шымабалах.

Першы спроба стварыць калектыв, дзе будуць гукаць самабытныя народныя інструменты, абылася ў дзічынай школе мастацтваў г. Бароза, дзе ў 1998 годзе я пачала сваю працоўную дзейнасць інструментам на класе шымабалаў. Але ў 2003-м я выйшла замуж і пераехала ў Ганячына. З таго часу перадавае сваё захапленне навучэнцам дзічынай школы мастацтваў, дзе і створылі ансамбль народных дудных інструментаў «Дударыкі».

Кіраўнік калектыву Лобыз Зянона падзяліўся сапраўдзімі поспехамі.

— Якія дзеі займаюцца ў вашым калектыве і якіх вынікаў ролігуюць? Цяпер у калектыве дзевяцца чалавек, ва ўрочысці дзевяці на шымабалах, якія граючы на дудках, акарынах, жалейках, калюках, гуслях, гудках, колайнай ліра, рожна шумавых і ўвабачыўся арсенал матэрыялаў і тэхнік, а разам з тым змяніліся функцыі твору.

Першы спроба стварыць калектыв, дзе будуць гукаць самабытныя народныя інструменты, абылася ў дзічынай школе мастацтваў г. Бароза, дзе ў 1998 годзе я пачала сваю працоўную дзейнасць інструментам на класе шымабалаў. Але ў 2003-м я выйшла замуж і пераехала ў Ганячына. З таго часу перадавае сваё захапленне навучэнцам дзічынай школы мастацтваў, дзе і створылі ансамбль народных дудных інструментаў «Дударыкі».

Першы спроба стварыць калектыв, дзе будуць гукаць самабытныя народныя інструменты, абылася ў дзічынай школе мастацтваў г. Бароза, дзе ў 1998 годзе я пачала сваю працоўную дзейнасць інструментам на класе шымабалаў. Але ў 2003-м я выйшла замуж і пераехала ў Ганячына. З таго часу перадавае сваё захапленне навучэнцам дзічынай школы мастацтваў, дзе і створылі ансамбль народных дудных інструментаў «Дударыкі».

Першы спроба стварыць калектыв, дзе будуць гукаць самабытныя народныя інструменты, абылася ў дзічынай школе мастацтваў г. Бароза, дзе ў 1998 годзе я пачала сваю працоўную дзейнасць інструментам на класе шымабалаў. Але ў 2003-м я выйшла замуж і пераехала ў Ганячына. З таго часу перадавае сваё захапленне навучэнцам дзічынай школы мастацтваў, дзе і створылі ансамбль народных дудных інструментаў «Дударыкі».

наведваць кожнаму. Пагас выступлення пазнаваць публіку з песняй «Нобаты» нашага ачыненых кампазітара Ганіна Гаратына.

— А што далей у творчых планах? — Рухаюцца галінаўшы прыгуму, якая складаецца з дзічынай ініцыятыў, каб атрымаць знаанне «Заслужаны калектыв». Таксама прынятым адражыцца ларма забавіць гучыні і прынятавань уагучу людзей да беларускай народнай культуры. Вельмі спадзілася, што нашы задумы здзісяняцца.

Натасця ЮРКЕВІЧ. Фота з архіва горады

Узнагароды ўзрознага ансамбля народных дудных інструментаў «Дударыкі»

- Дыплом Іларызата і ступені «Зянона шымабала і гармоніі» (г. Пастава, 2018 г.)
- Дыплом Іларызата і ступені І-й (г.ран-пры XXIII Абласнога конкурсу музычнага мастацтва Беларэй «Спадына» (г. Заслаўе, 2019, 2021 г.)
- І Абласны конкурс інструментальных калектываў «Беларускі калейдаскоп» (г. Брэст, 2020 г.)
- XXVI Стаўбюйскае адкрытае абласное сватаконкурс ачыненых музыкаты «Самыя музыка» (г. Стаўбюж, 2021 г.)
- І Міжнародны тэлеапрэнт «Кубак Дружбы» (г. Мінск, 2021 г.)
- Міжнародны конкурс музычнай творчасці «Моя мелодія» (г. Маска, 2021 г.)
- Гран-пры XXIII Абласнога конкурсу дудкавай музыкі «Вавары» (г. Плес, 2022 г.)
- Гран-пры ІІІ Рэспубліканскага конкурсу ачыненых мастацтваў «Вавары» (г. Ліда, 2023 г.)
- Гран-пры абласнога сватаконкурсу «Трайд, гармоніі! Заіні, прымуе!» (в. Парчава, 2023 г.)

ВІЦЕБСКАЯ АБЛАСНАЯ ФІЛАРМОНІЯ

г. Віцебск, вул. Леніна, 69,
тэл. касы: 8 0212 368387,
сайт: vitebsk-filby

- **"БУДЬ СЯ МНОЙ" (6+)**. Летні канцэрт вакальнай музыкі. **8 ліпеня ў 21.30.**
- **"ЗІМЛЯ ПАД БЕЛЫМІ КРЫЛАМІ" (6+)**. Вакальная група і аркестр ансамбля "Талака". Да Года Міру і стварэння, 85-годдзя Віцебскай вобласці. **9 ліпеня ў 21.30.**
- **"БІТВА ПАКАЛЕННЯЎ" (6+)**. Сустрэча салістаў філармоніі розных пакаленняў. **10 ліпеня ў 21.30.**
- **"ШЭДЗУРЫ ВІВАЛЬДЗІ" (6+)**. Сусветная класіка ў выкананні "Загорскага-квартэта". **11 ліпеня ў 21.30.**

УНП 300149385

НАЦЫЯНАЛЬНЫ АКАДЭМІЧНЫ ТЭАТР ІМЯ ЯНКІ КУПАЛЫ

г. Мінск, вул. Энгельса, 7,
тэл.: 8 017 3654237, 8 017 3576627,
пошта: kupalibilet@mail.ru

- Па матывах твораў А. С. Пушкіна **"Казка аб мёртвай царэўне"** (6+). Прэмера. Галоўная сцена. **11 ліпеня ў 11.30, 12 ліпеня ў 11.30.**
- Музычнае прадстаўленне **"Музыка душы"** (0+). Камінная зала. **11 ліпеня ў 19.00, 12 ліпеня ў 19.00.**
- Трагіфарс **"Donna sola (Жанчына адна)"** (18+). Камерная сцена. **12 ліпеня ў 19.00.**
- Трагікамедыя ў 2 дзеях па матывах У. Шэкспіра **"Рамэа і Джульета"** (12+). Прэмера. Галоўная сцена. **13 ліпеня ў 19.00.**

УНП 100377901

НАЦЫЯНАЛЬНЫ АКАДЭМІЧНЫ ВЯЛІКІ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

г. Мінск, пл. Парыжскай Камуны, 1,
тэл.: 8 017 2431041 (каса),
8 017 3615493

- Опера ў 3 дзеях **"Баль-маскарад"** (12+). Спектакль Чэлябінскага дзяржаўнага тэатра оперы і балета імя М. І. Глінкі. **8 ліпеня ў 18.00, 9 ліпеня ў 18.00.**
- Балет у 2 дзеях **"Папялушка"** (6+). Спектакль Дзяржаўнага акадэмічнага тэатра класічнага балета Н. Касаткінай і В. Васілёва. **11 ліпеня ў 19.00, 12 ліпеня ў 19.00.**
- Балет у 2 дзеях **"Камелія"** (12+). Спектакль Дзяржаўнага акадэмічнага тэатра класічнага балета Н. Касаткінай і В. Васілёва. **13 ліпеня ў 19.00, 14 ліпеня ў 19.00.**
- Балет-меладрама ў 2 дзеях **"Дама з камеліямі"** (16+). Спектакль Дзяржаўнага акадэмічнага тэатра класічнага балета Н. Касаткінай і В. Васілёва. **15 ліпеня ў 18.00, 16 ліпеня ў 18.00.**

УНП 191081322

ЗАСЛУЖАНЫ КАЛЕКТЫЎ БЕЛАРУСКИ ТЭАТР "ЛЯЛКА"

г. Віцебск, вул. Пушкіна, 2,
тэл.: 8 0212 669077 (каса)

- Зусім верагоднае здарэнне ў 2 дзеях **"Яшча раз пра Чырвоную Шапачку"** (3+). **8 ліпеня ў 11.00.**
- Казка-гульня ў 1 дзее **"Калабок"** (3+). Спектакль у фая тэатра. **11 ліпеня ў 18.00.**

УНП 300001869

БЕЛАРУСКИ ДЗЯРЖАЎНЫ МУЗЕЙ ГІСТОРЫІ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ

г. Мінск, пр-т Пераможцаў, 8,
тэл.: 8 017 2030792, 8 029 1440792,
8 017 3271166

- Пастаянная экспазіцыя.
- Інтэрактыўная праграма **"Крылатыя абаронцы Радзімы"** на пляцоўцы каля легендарнага самалёта "Лі-2". Папярэдні запіс. **Кожную суботу і нядзелю да верасня.**
- Мабільная экспазіцыя з патрыятычнай акцыяй "Наш абавязак – памятаць!". **14 ліпеня – "Славянскі базар", г. Віцебск.**
- У продаж паступілі сертыфікаты на наведанне музея з экскурсіяй і без яе. **Есць аб'екты: "Сямейны", "Даўчыны", "Для старшакласнікаў і дарослых".** Падрабязнасці на сайце wamuseum.by.

УНП 1002235472

Наш Telegram-канал. Далучайцеся!

КУЛЬТУРА

Сайт: kultura-info.by
E-mail: kim@kultura-info.by

ШТОТЫДНЁВАЯ ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА, ДЛЯ ДАСУГУ (КУЛЬТУРА, МАСТАЦТВА)

Заснавальнік — Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь. Рэгістрацыйнае пасведчанне № 637, выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавечная ўстанова "КУЛЬТУРА І МАСТАЦТВА".

Дырэктар — ДУЛЕВІЧ Віктар Іванавіч.

Рэдакцыя газеты "Культура": Галоўны рэдактар — ДУЛЕВІЧ Віктар Іванавіч. Намеснік галоўнага рэдактара — ШЧУРОК Жанна Генадзеўна.

Адказны скаратар — Галіна МАЛІНЮСКАЯ.

Рэдактары аддзелаў — Віктар ГАВУРШІН, Яўген РАГІН.

Аглядальнікі рэдакцыі: Яўгенія ТАБЕЦ.

Антон РУДАК, Ганна САКАЛОВА, Ілья СВІРЬЦІН, Юрыі ЧАВЯКЕВІЧ, Дзмітрый ШЫКІН, Зміцер ЮРКЕВІЧ, Настася ЮРКЕВІЧ.

Рэдактар літаратуры — Машэй ЗАЙЦАУ.

Рэдактары мастацкай — Марына ПЯРКОУСКАЯ, Мікалай КАСЦЮКОУ.

Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, праспект Незалежнасці, 77, чацвёрты паверх.

Тэлефоны: 8 017 2860797, 8 017 3345723. Тэлефон-факс: 8 017 3345741. Бухгалтэрыя: 8 017 3345735. Рэкламны адзел: 8 017 2860797.

Падпісны індекс: 63875, 638752, 63879. Ільготныя на пагоддзе: 63872, 638722 (зніжка 15 %). Камплект (газета "Культура" і часопіс "Мастацтва"): 63874, 638742 (зніжка 10 %).

Рознічны кошт — па дамоўленасці.

* — матэрыял на правах рэкламы.

Аўтары допісаў паведамляюць прозвішча, поўнаасцю імя і імя па бацьку, пашпартныя звесткі (нумар, дату выдання, кім і калі выдадзены пашпарт, асабісты нумар), асноўнае месца працы, зваротны адрас.

Аўтарскія рупакі не рэзінуюцца і не вяртаюцца.

Меркаванні аўтара могуць не адпавядаць пункту гледжання рэдакцыі. Аўтары нясуць адказнасць за дакладнасць матэрыялаў.

Падпісана ў друку 06.07.2023 у 18.00. Замова № 1569. Наклад 3343.

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства "Выдавечтва «Беларускі Дом друку»". 220013, г. Мінск, праспект Незалежнасці, 79/1. ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

© "Культура", 2023.

НАЦЫЯНАЛЬНЫ МАСТАЦКІ МУЗЕЙ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

г. Мінск, вул. Леніна, 20,
тэл.: 8 017 3970163
(экскурсійнае бюро)

- Пастаянная экспазіцыя.
- Выстава **"Неба і зямля Аляксандра Кішчанкі"**, прывержваная да 90-годдзя з дня нараджэння мастака. **Да 9 ліпеня.**
- Выставы найлепшых дыпломных работ выпускнікоў Мінскага дзяржаўнага мастацкага каледжа імя А. К. Лебава. **Да 10 ліпеня.**
- Выстава графікі Леаніда Шчамялёва **"Нараджэнне творчасці"** са збору Нацыянальнага мастацкага музея і з калекцыі сям'і майстра. **Да 10 ліпеня.**
- Экспазіцыя мастацкага шкла 1910 — 1960-х гадоў **"Асцэрожна, посуд!"**. Выставачны корпус, вул. К. Маркса, 24. **Да 23 ліпеня.**
- Выстава Беларускага жывапісу, графікі і скульптуры **"Уцішыні перад світаннем"** з фондаў музея, прывержваная да Дня Незалежнасці Рэспублікі Беларусь. **Да 23 ліпеня.**
- Выстава **"Аляксей Лебаў. Устаўляючы чалавека"**. Выставачны корпус, вул. К. Маркса, 24. **Да 13 жніўня.**
- Выстава **"Станіслаў Жукоўскі: пункт прыцягнення — сядзіба"**. **Да 1 кастрычніка.**
- Экскурсіі: **"Самыя-самыя..." (6+), "Якога колеру зіма?" (6+), "Віды і жанры ў выяўленчым мастацтве" (6+), "Казкі Усходу" (10+), "Міфы Старожытнай Грэцыі і Рыма" (10+), "Партреты даўнія мінулых пакаленняў..." (10+), "Пяць моў каханні" (16+), "Жанчыны партрэт" (16+), "Казкі і Музеі" (16+), "Праводзіцца заўсёды."**

УНП 100377771

МУЗЕЙ "ДОМ ВАНЬКОВИЧАЎ. КУЛЬТУРА І МАСТАЦТВА 1-Й ПАЛОВЫ XIX СТ."

г. Мінск, вул. Інтэрнацыянальная, 33а,
тэл.: 8 017 3637796, 8 017 3588878

- Пастаянная экспазіцыя.
- Выставачны праект **"Вобраз Радзімы ў творах беларускіх мастакоў XIX—XXI стст."** **Да 7 жніўня.**
- Экскурсія **"Шлях мастака Валенція Ваньковіча"**. Папярэдні запіс.
- Правадзіцца заўсёды.
- Экскурсія **"Сядзібы партрэт"**. Папярэдні запіс.
- Правадзіцца заўсёды.
- Экскурсія **"Інтэр'ер шляхецкай сядзібы"**. Папярэдні запіс.
- Правадзіцца заўсёды.
- Спектакль тэатра ценюў **"Шляхціц Завальня, або Беларусь у фантастычных апавяданнях. Белая сарока"**. Папярэдні запіс.
- Правадзіцца заўсёды.

УНП 100377771

МУЗЕЙ БЕЛАРУСКАГА НАРОДНАГА МАСТАЦТВА У В. РАЎБІЧЫ

спарткомплекс "Раўбічы", Мінскі раён,
тэл.: 8 017 5074468

- Пастаянная экспазіцыя.
 - Выстава **"Народнае мастацтва Беларусі XX—XXI стст."** **Да 9 верасня.**
 - Праграма **"Каляды ў музеі"**. Правадзіцца заўсёды.
- Працягласць — 2–2,5 гадзіны. Папярэдні запіс абавязковы.

УНП 100377771

МУЗЕЙ В. К. БЯЛЫНИЦКАГА-БІРУЛІ У МАГЛЁВЕ

г. Магілёў, вул. Ленінская, 37,
тэл.: 8 0222 650203, 8 0222 658800

- Пастаянная экспазіцыя.
 - Выстава **"Нацюрморт — прыгажосць у звычайным"**. **Да 27 жніўня.**
 - Выстава удзельнікаў У Трыенале дэкаратыўнага мастацтва Беларускага саюза мастакоў **"ДЭКАРТ-22" — "Выборане"**. **Да 30 ліпеня.**
 - Art-lectorium **"Зразумелае мастацтва"**. Правадзіцца заўсёды.
- Падрабязненні на сайце artmuseum.by альбо па тэлефонах 8 0222 650203, 8 0222 658800.

УНП 100377771

НАЦЫЯНАЛЬНЫ ЦЭНТР СУЧАСНЫХ МАСТАЦТВАЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

г. Мінск, пр-т Незалежнасці, 47,
тэл.: 8 017 2427814,
час працы: аўторак — нядзеля з 12.00 да 20.00

- Выставачны праект **"Па-за прасторай"**. **Да 6 жніўня.**
 - Выставачны праект **"Сімфонія вялікага космасу"**. **Да 17 верасня.**
- г. Мінск, вул. Нярасава, 3, тэл.: 8 017 2350331, час працы: серада — нядзеля з 12.00 да 20.00
- Выстава работ удзельнікаў У Міжнароднага фестывалю **"Тэкстыльны букет"**. **Да 30 ліпеня.**

УНП 192543414

ЗАМКАВЫ КОМПЛЕКС "МІР"

г. п. Мір, Карэліцкі раён,
Гродзенская вобласць,
тэл.: 8 01596 36290,
8 01596 36270

- Пастаянная экспазіцыя.
- Квэст **"Таямніца двух куфраў"**. **8 ліпеня ў 13.30.**
- Музычнае шоу **"У стылі Сан-Рэма"** (12+). Унутраны двор. **15 ліпеня ў 21.00.**
- Часовая экспазіцыя васковых фігур **"Таяная вясера"** (0+).
- Выстава **"ARMATUS. Ваенна-гістарычная рэканструкцыя даспехаў і зброі"** (0+).
- Паўночны корпус. **Да 31 жніўня.**
- Аглядныя і тэматычныя экскурсіі.
- Экскурсіі з элементамі тэатрызацыі для дзяцей і дарослых.
- Экскурсія для дваіх **"Інтрыгі Купідона"**.
- Квэст-экскурсія для ўсёй сям'і **"Легенды і паданні Мірскага замка"**.
- Музейныя заняткі для дзяцей сярэдняга школьнага узросту: **"Святочная страва для князя па старадаўнім рэцэпце"**, **"Асаблівае жаночае касцюма XVIII ст."**, **"Арганізацыя войска і вайсковая справа ВКЛ у XVI ст."**, **"Печы з каробкавай кафлі XVI—XVII стст. у палацы князёў Радзівілаў"**.

УНП 590201541

НАЦЫЯНАЛЬНЫ ГІСТОРЫКА-КУЛЬТУРНЫ МУЗЕЙ-ЗАПАВЕДНІК "НЯСВІЖ"

г. Нясвіж, вул. Ленінская, 19,
тэл.: 8 01770 20602, 8 01770 20660,
8 029 5518051, 8 029 1903149

- Палацавы ансамбль
- Выстава **"Упершыню экспанат. 3 фонду Нацыянальнага гісторыка-культурнага музея-запаведніка «Нясвіж»"**, прысвечаная 30-годдзю ўстаноў і 800-годдзю горада Нясвіжа. Вялікая выставачная зала. **Да 10 снежня.**
- Музычны праект **"Джаз у горадзе"**. Прэмера. Цэнтральны двор. Канцэрт **"Джаз уначы" (6+)** — **7 ліпеня ў 20.00.** Канцэрт **"У джазе толькі класіка"** — **8 ліпеня ў 20.00 (6+).**
- Канцэрт класічнай музыкі **"Шапэн у замку" (3+)**. Тэатральная зала. **15 ліпеня ў 13.00.**
- Выстава **"Летанік праса: разгалідзі старонкі"** з прыватнай калекцыі Барыса Васілёва і Юліі Ржэўскай. Малая выставачная зала. **Да 12 лістапада.**
- Праект **"Ператворэнне ў попель. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны"**. Экспазіцыяная зала першага пусковага комплексу.
- Міжнародны выставачны праект **"Castrum dolori. Пахавальны цырыманіял нясвіжскага двара"**. У складзе пастаяннай экспазіцыі.
- Мерпрыемствы
- Квэсты: **"Безаблічны артафакт"**, **"Карта сямі каралеўстваў"**, **"Музейны дэтэктыў"**, **"Музейнае расследаванне"**.
- Культурныя мерапрыемствы: **"Прыём у княгіні"**, **"Дзень нараджэння ў Ратушы"** (група да 12 чалавек ад 6 да 11 гадоў).
- Сожэтная-ролевая развівальная праграма **"Школа шпіёнаў"** (група да 25 чалавек).
- Гульня-знаёмства **"Музейка аб музеі"** (група да 25 чалавек ад 4 да 7 гадоў).
- Гульнявая праграма **"Выкрунтасы"** (група да 25 чалавек).

- Мерпрыемствы
- Квэсты: **"Палацавыя таямніцы"**, **"Музычная скарбніца Нясвіжскага палаца"**.
- Віртуальныя выставы: **"Ператворэнне ў попель. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны"**, **"Нясвіж — здабытак сусветнай культуры"**, экспазіцыя Паўла Татарнікава **"Магнацкія двары і замкі Беларусі"**.
- Тэматычныя і аглядныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках Нясвіжа.
- Мерпрыемствы
- Квэсты: **"Случай брама"** (г. Нясвіж, вул. Случская)
- Часовая экспазіцыя **"Нясвіж — скрыжаванне трох хрысціянскіх рэлігій. Храмавае дойлідства"**. **Да 30 верасня.**

- Архітэктурны помнік **"Случская брама"** (г. Нясвіж, вул. Случская)
 - Часовая экспазіцыя **"Нясвіж — скрыжаванне трох хрысціянскіх рэлігій. Храмавае дойлідства"**. **Да 30 верасня.**
- Падрабязнасці на сайце niasvizh.by.

УНП 600207920

Нацыянальны мастацкі музей Рэспублікі Беларусь

аказвае фізічным і юрыдычным асобам паслугі па рэстаўрацыі і кансервацыі ікон, твораў выяўленчага і дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва.

Тэлефоны: **8 017 3970163, 8 025 6677819.**